

Hoe behandel je een pancreatitis?

Sinds de introductie van de PLI-testen wordt de **diagnose pancreatitis** vaker gesteld dan voorheen. Dieren, verdacht van een pancreatitis, worden regelmatig behandeld met een antibioticum of corticosteroid. Een pancreatitis is echter niet bacterieel noch immuungemedieerd. Beide medicijnen zijn dus niet geïndiceerd. **Wat kunt u wél doen?**

TEKST TJERK BOSJE / SNUITJE | FOTO MORGUEFILE

Een pancreatitis is een autodigestieziekte: de alvleesklier verteert zichzelf. Een gezonde hond of kat maakt pancreasenzymen om eiwitten en vetten te verteren. Deze worden in inactieve vorm, als de zogenaamde zymogenen, opgeslagen en uitgescheiden. De wand van de dunne darm produceert enteropeptidasen die de pancreasenzymen activeren. Ook andere enzymen, moleculen en controlesystemen beïnvloeden de activering van zymogenen, zowel in positieve als in negatieve zin.

Als de verteringsenzymen al in de pancreas actief worden, heeft de alvleesklier een 'brandweer' die kan uitrukken en de onbedoelde vertering kan stoppen. Bij een pancreatitis is het echter niet gelukt dit binnenbrandje te blussen. De verteringsenzymen beschadigen daardoor de alvleesklier, en activeren op hun beurt weer andere zymogenen, waardoor een uitslaande brand is ontstaan. Een milde oedemateuze pancreatitis is veranderd in een hemorrhagische of necrotische pancreatitis, met een gelokaliseerde peritonitis.

Als de verteringsenzymen in de bloedbaan terecht komen en niet geïnactiveerd worden door de daar aanwezige eiwitten, kan diffuse intravasale stolling (DIS) optreden.

Oorzaken van een pancreatitis

Bij de meeste dieren is het onduidelijk wat de primaire oorzaak is van de pancreatitis. Er zijn wel risicofactoren bekend: vetzucht, lipemie,

medicijnen (waaronder NSAID's), vergiftigingen, hypercalcemie, chirurgie, processen ter hoogte van de afvoergang van de alvleesklier (tumoren, vreemde voorwerpen, galstenen, parasieten), zuurstofgebrek (shock, lage bloeddruk). In zeldzame gevallen kunnen infecties en immuungemedieerde ziekten de oorzaak zijn van een pancreatitis.

De diagnose pancreatitis

De gouden standaard voor het diagnosticeren van een alvleesklierontsteking is het histologisch biopt, een belastende ingreep. Over het algemeen wordt de diagnose gesteld zonder biopten. Geen enkele van onderstaande diagnostica is 100 procent betrouwbaar. Hoe meer van de factoren passend zijn, des te groter de kans dat de diagnose klopt.

Bij de aandoening passende klinische symptomen zijn overgeven, buikpijn, diarree, koorts, snelle ademhaling en shock. Bij lichamelijk onderzoek kan sprake zijn van een massa in het epigastrium, ascites, geelzucht, uitdroging, bloedingen en/of hartritmestoornissen.

Bij bloedonderzoek blijkt er vaak sprake van leucocytose. Ook kan de patiënt uitgedroogd zijn, wat te zien is aan een hoge hematocriet. Het aantal witte en rode bloedcellen en bloedplaatjes kan verlaagd zijn. Nier- en leverwaarden kunnen verhoogd zijn en er kan sprake zijn van hyperglycemie, hypoalbuminemie, afwijkende elektrolyten en bloedgasen. Bij DIS zullen de stollingstijden verlengd zijn en het

Niet elk dier met verhoogde waarden heeft pancreatitis.

fibrinogeen zal verlaagd zijn. Een verhoogde PLI wordt door veel auteurs gebruikt als alternatieve gouden standaard, wat niet betekent dat elk dier met verhoogde waarden een pancreatitis heeft (1). Een pancreatitis kan in beeld worden gebracht met röntgen, echo en CT.

Behandeling van een pancreatitis

Er is geen curatieve behandeling voor een pancreatitis, er zijn geen medicijnen tegen de schadeveroorzakende verteringsenzymen. Het lichaam zal zelf de ontsteking moeten overwinnen en opruimen. Antibiotica en corticosteroiden zijn over het algemeen niet geïndiceerd en kunnen het ziektebeeld mogelijk compliceren. Als de primaire oorzaak van de pancreatitis bekend is, dient deze (voor zover mogelijk) te worden weggenomen. Als de patiënt andere ziekten of aandoeningen heeft waarvoor hij een behandeling krijgt of zou moeten krijgen, zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de positieve en negatieve kanten van een dergelijke behandeling.

Infuus

Dieren met een pancreatitis hebben een grote kans uit te drogen, in shock of DIS te raken. Dieren die hun eigen vochtbalans niet op peil kunnen houden, dienen te worden opgenomen en infuus te krijgen. Nierwaarden, elektrolyten en glucose moeten daarbij worden gecontroleerd en gecorrigeerd.

Pijnstilling

Een pancreatitis is erg pijnlijk. Opiaten zijn de eerste keus als pijnstilling. Ketamine, epidurale anesthesie en lokale anesthetica kunnen bij

opgenomen dieren worden toegevoegd. NSAID's kunnen de alvleesklier beschadigen en het gebruik ervan wordt afgeraden.

Voeding

Als een dier braakt en anti-emetica onvoldoende effect hebben, heeft het uiteraard geen zin voeding en drinken aan te bieden. In alle gevallen waarin het dier opgenomen voedingsstoffen wel binnenhoudt, wordt aangeraden de patiënt per os te voeren. Over het algemeen wordt gekozen voor een goed verteerbare vetarme voeding. In sommige gevallen moet worden gekozen voor parenterale (via het infuus) of enterale voeding (voedingssonde). Bij maagzweervorming zijn maagzuurremmers geïndiceerd, bij DIS passende maatregelen.

Prognose

De prognose van een pancreatitis verschilt sterk per patiënt. Sommige dieren zullen volledig genezen, andere overlijden of ontwikkelen chronische of recidiverende problemen. ●

Referentie

Freiche V, Faucher MR, German AJ. Can clinical signs, clinicopathological findings and abdominal ultrasonography predict the site of histopathological abnormalities of the alimentary tract in cats? *J Fel Med Surg* 2016; 18(2): 118–28

Snuitje praat u graag bij over verantwoord antibioticagebruik. Is een antibioticum wel geïndiceerd? Welk antibioticum is de beste keuze? Kan de kuur korter? Heeft u een vraag voor Snuitje? Mail: vraag.het.snuitje@gmail.com.